Neumann, Stanislav Kostka
Jsem apostol

PG
5038
N46J7

STANISLAV K. NEUMANN

JSEM APOŠTOL NOVÉHO
ŽITÍ. ŽÁDNÉ SE NELEKÁM RÁNY
JSEM RYTÍŘ STARÉHO
VĚHO GRAALU
JSEM RYTÍŘ BEZBÁZNĚ HANY

PRAHA MODERNÍ REVUE MDCCCXCVI

Jsem apoštol Nového Žití a žádné se nelekám rány,
jsem rytíř nového Graalu, jsem rytíř bez bázně i hany.

Praha
Moderní Revue
12 Postovská ulice 32
1895
Všechna práva vyhrazena

stanislav k neumann

jsem apoštol Nového Šiki a žádné se neleknám rány/
jsem rytíř nového Graalu/jsem rytíř bez bázně i hany

PG
5038
N46-T

VÁM PYŠNÍ...!

Vám, duše sbratřené, at kterýmikoli hoříte léty,
at kterákoli matka počala kdekoli život Váš řídký
a slavný, jak bozi jej mívali, však stlaný jen hořkými květy,
Vám, Pyšní, na oltář házím svých krvavých květů kytky. —
— — — — — — — — — — — — — —

Té sladké, žíravé vášně, jež obrací světy
a palčivým dechem sžíhá na popel úrodný zbytky
dodělávajících věků a stařeckých bohů chrám kletý,
zákonů, konvencí pouta a zprášnivělých blan svilky . . !

Z života lepšího nesem ji na svět . . . Však neslihnem nikdy dost rychle,
ta staletí, která Čas uzrodil ještě, ty věky v Budoucnu stichlé,
ty chappy, pro něž jsme stvořeni a vlasti, jejichž jsme syny. —

Ubohou dobou a lidstvem sešlým; v pěstích plamenné meče
po vysokých duhách spějeme, co v bahnech pod námi vleče
vyssátý dav svou proklelou práci a buržoa život svůj líný.

REVOLTY

I ❋ MLÁDÍ

Na bílém oři s vlající hřívou jinný ten athlet jak pádí!
Jako dvě pochodní zornice jeho střikají plameny hrdé,
krvavý prapor vysokou žerď svou zapustil do pěsti tvrdé,
a kopyt veselá hudba jej provází přes vrchol i pláň. Hrrr, Mládí!

Přes modly lotru a blbečku božské karikatury,
přes mezníky střežených hranic a zákonů hroutivé valy . . . !
Co na tom, že modly jsou ze zlata a bozi se spojili s králi!
Že o sta životů šlo pro ty mezníky! Že tyrana čelo zná chmůry!

Těch krajin netknutých stopou, kde teprvé svítá!
Orgie závratných vůní, koncerty barev, zem z prsti zázračné slitá!
Oh, za těmi slunci, pod nimiž nové světy se tadi! — —

Dni zanesené bělem obzory své bezútěšné kalí . . .
Jsou duše umdlené, jež toužebně zří v dáli.
Jsou močály. Jsou tmy . . .
— Však pochodně jen sem! Hrrr, hrrr, Mládí!

II

(Lublaň v dubnu 1895.)

Zataté pěsti k nebesům. Pláče a nářky. Zvony na poplach znějí.
Střeštěné matky s kojenci u prsů. Požáru krvavý pruh . . .
Vznešená božská příroda! Směšno! Šílený ironista moh' to jen říci.
Každá vteřina s důkazem chvátá . . . Kde že v ní bůh?

Urputný despot snad — my tu s ním v boji — despota s falešnou líci . . .
Či jen tyran je vznešeným? A již tak povadl, ušlápl lidský duch?
Však jsou ještě šíky na hradbách kultury a mozky myšlénkou hřmící!
A ještě dost odvahy k leptavé práci v železných zákonů kruh!

Byť slupka pozemská kypěla v záchvatech vzteku a vzdoru,
byť mračiska hrady své nítila a na pláních tekl puch moru,
květ luhu macešských rostemě, rostemě přece!

Příroda skály stvořila, my chceme bohy z nich mít
a za svými sluncí pysnými ve bílém nadšeni jít
a, stanem-li někdy, toť volní jen ve světla mohutné řece . . . !

III ❋ SOCIETO . . . !

Útroby tvoje jsem prolezl mlád, teď páchneš mi z dáli,
prokletá, třikrát prokletá, na kultury trnně!
V klíně Evropy vyžilé tvé tělo liné se válí
s moru zárodky v těžkém šestinedělky lůně . . .

Eh, zhnuseně! Však ještě je Vůle, která má svaly!
A ještě mozky jsou, které svěží dýchají vnně!
A tvoje modly, jež sankci tě kliží — byť stokrát víc plály —
i tvoje modly sříti se jednou v minnla hladové tnně.

Eh, zhnuseně! Děti nemanželské ti splodím,
upíry bez boha, vzteklé, na zpupnou šíji ti hodím,
by bahno tvé krve ssáli neúprosní a silní,
by bohové sami, tvých model zažehli chrámy,
by s polnice pomsty vnikli ve hrady, kde buržoa smilní,

a erby Volnosti vetkli na krby a lišty a trámy.

IV ❋ MORÁLKA DAVU

Krokem pávice schátralou vláčí se raçon
mantresa hlupců a kreténů a placených bohů;
na falešných vnadách ve hedbávu davy se pasou,
na diškantu znaivnělém, na skvostu barokném slohu.

Ve zpovědnách mnich tou její chce spíjeti krásou;
s pathosem lživým kantor třiská do katedry vohu . . .
Jsou hnijící vody s hnusnou k vrhnutí chasou,
ač panenský úběl lekninu na nich má svadnosti vlohu. —

Ne ohavo, mě nesvedou do trého klínu,
ať velkých pár bláznů ze století konce ti kývá — :
v mém nitru chrám, tam sobě jsem bohem, má Pravda v něm zpívá.

A zpívá nahá a zářící . . . Ty v hedbávu kryješ jen špínu
a vyžilé, svadlé prsy bez živného mléka!
Ne, nesvedou. Ne a ne. Ať slina tronpů se vzteká.

V

Veselá společnosť. Víno, zpěv, holky. — —

Tu s velkýma očima, svěží Bohému v empiru rudém
jsem na klín si posadil . . . Kolikrát že jsme na světě jen?
Ať upjatá Morálka z šera tam potměšilým drtí nás okem!

Tu raçu rád nemám, blondýny fádní. (S Nemesis hrál jsem si na babu:
chytla mě ovšem. Která pak žena zrak snese zavázaný!)
Však, bruneto sladká, zpívej o Životě a víno ať tryská
na ňadra Tvá nahá a šťastné maso bujných Tvých boků!

Já tak rád slyším šveholy pomluv otylé Kariéry,
já tak rád vidím zkousané rtíky protežovaných Cností.
Škoda, však píseň o Žití zní divoce a tyhle juž — platí jen účty!

Pojď, krev vřelá výská nám v tepnách, hýřit budeme v objetí Snů!
Sem nepatříš. Prodejná chasa ať, koupí-li někdo, čeká! — — —

Veselá společnosť. Víno, zpěv, holky. Je to tak dobře, societo?!

VI ❄ ZHNUSENÍ

V ty dny šedivé marno se bránit: přijde potměšilé!
V mdlé úsvitu přepadne zášti má a vraždí mé lásky,
že bezcitný vleku se — než den dokrvácí — z chvíle do chvíle,
bych svaloušky přepadal v orgiích a lotrům trhal jich masky.

A na útěku z bahen society . . . všecky mosty jsou shnilé . . .
Bídáci! Hořkého jedu vstříkli v tepny mé energie!
A nelze mřít v těch mlhách . . . A není sil žít v díle . . .
A hnusu černý nezmar nezná atrofie. — — —

Noc. Žlutá morová světla. Koupit lze ženu
s políbkem mrtvoly — — — potuhlou ženu!
Noc jako den. Marno. A ty setmělé obzory! Kterak jsou dusné! —

Oh, burácející rytmy bubnů a jásavé fanfáry poluic,
víš, to by ti pomohlo, krví má, pouta běhu tvých volnic, —
než v ohništi zasypaném jiskra posledni usne.

VII ❋ HETÉRY

Dnové antiky ovlhly kdysi polibky Krásy.
A myšlénky měňavá ocel i na hetéry zvonila rtech,
Hle! Obhajce prsů Phryny obnažil bělostný vzdech,
by soudcové svoje: „Nevinna" děli za jásotu massy.

My, jichž myšlénky putují v pohádkových, měsíčních snech,
jichž atomy ssavčí ve dvacátý věk se však hlásí,
v zrcadle části Neznámého, smačknuté v těla ponurých zdech,
často zříme reflex minulé, lepší té raçy.
Bylo . . .
Ve smutné temnotě břichů vášně
ve výparech loží, průchodných domů pro těla spitá,
umdleny zítřkem, umdleny hnusem, umdleny strašně,
ty nevěstky dnešní se rodí,
prohnilé oranže v skladišti tonoucí lodi . . .
Jdi! Kup si!
Ten smích?
To je maska. Automat tělo ti skýtá!

VIII

Poslední valčík. Jede se noci. Zas jeden ples. A zas vše marno.
Nikdo nezatoužil do ševa cudně sklopených víček,
nikoho nezmámil atlasu ševel, znaivnělý tón i gesto,
nikoho nesvedla čekavých ňader svítivá dekoletáž.

Zas tedy se vrací k výbavě bílé slečinka comme il faut . . .
Se žalostným mozkem, — temnou věží, kde tančí strašidla frasí —
bez vášně, která by zaplátí směla za parketách vyleštěných,
bílá otrokyně v Orientu morálky stimulované, — :

tak jako tisíc, čeká až pro zlato koupena zlatu se prodá,
prázdná, odumřelá hořícím pochodním věku,
by nejvýš kretény dodala světu, parasit jiného mozku. —

A doba tesklivá, v těžkostech šestinedělky, osvobození čeká.
A polnice hladových zavíří snad před Jerichem kultury — zítra!
A tady ty zbytečné samice, — balasty chorého dneška.

LÁSKA

IX

Jsem drsný Faun lesů, mučený vášní a vztekem,
žíznivé hrdlo vzpínám po vlhkém polibku ženy,
smích dnů procitlých vítám po nocích probdělé skřekem,
a moje dlaně, kde orgií skvrny schnou, krvavě rudé má stěny. —

Žen průvod dlouhý vídal jsem kdysi, lehaje v rokytu měkkém,
a, chvěje se žádostí, přec naň štval jsem rozmarn svého feny:
za nocí modravých, opájen měsíce vlažným mlékem,
panny jsem miloval pro jejich strach, pro rozkoše řev — divé ženy . .

Pak Smutkem sledován přísežným prchal jsem v křoviny husté,
když trávníky byly sdupány a rokliny zely pusté,
když uvadly smíchy a pocely a vuně lásky když schladla . . .

Teď ve hrudi mé tak uvadlé bláznivá touha usídla
po jedné z těch, které potkal jsem, by s mými své snoubila kroky,
a které bych za nocí měsíčních mátěřské objímal boky.

X

Řev hmoty, jež věkům vstříc kypí pravěká
ve věčném řetěze metamorfos
a unylé volání ze hlubin člověka,
v němž zajatá duše po Spřízněni teple tká,

v mohutné hymně do žití nám vpadlo přílivem sladkých dos
V zbahnělém ovzduší, kde soumrak závoje tká,
ty horoucí tony slyším skloněn nad bílým znavením Trých, milenko, pos,
a lokám panenskou svěžest tvé duše a z ňader Trých vůni tuberos.

Ať societa mdlá nám skrtí vypráhlá hrdla,
hrdla vypráhlá starými výkřiky smutku — :
ve pyšném zánětu čela s kuplířkou půjdeme v putku.

Ať buržoa řádí. Nám oběma pěst v bojích již stvrdla,
a v atmosféře, jež výpary slz a prolité krve je hustá,
dech harmonie křídly nás chrání a k pocelu sklání nám ústa.

Co prsti zahřátě máš asi pod prsu růžovou vlnou,
když z hrudi Tvé se povznesl květ, jenž má tak paneuský nádech,
nad bahna, kde bestie mamonu dalekým slunci kloní
a všechno vysoké zdupají na pustnoucích . . . pustnoucích ladech.

Kdys buržoa Tobě sliboval . . . a na vodu neklidu plnou
jsme spolu vyjeli s touhou vznícenou po světle vodopádech:
a také hlupce Ti sliboval . . . však duši svou vášnění mlnou
k mé skloníla's prudce, bych rubíny její slovem své vřelosti zádech!

Té lásky Tvého srdce! Té květiny vzňaté na pozadí urputných mraku!
Tam je tak pusto na bídném prohnilém vraku,
kde čeládka kreténu klaní se ubohé sádrové bustě.

Však na jiných vodách vesluje dnes sráteční naše loď,
ku mému boku si přisednout a k hrudi mé skloníť se pojď,
ať kalich rtu Tvých o mný v připitku zazvoní čistě!

XII

Tisíckrát žel! Kdyby starý Řím nás oblíval svým darem,
slunce přešťastné, že rdí se nad antiky luhem,
vůni západu by táhlo nás pod blankyt setmělý,
zrychlujíc tep srdcí našich k písni druha s druhem.

Snivých milenců, náš krok by tíh' do háje Venusina . . .
Jistě pak by mramorem svým pohnul bohyně prs bílý;
šťastným snoubencům ta matka rozkoše by žehnala —

Tisíckráte žel! Ty slunné doby v minulo se slily — .

Milenko, však v proudy lásky volně skloňme srdcí květ.
Děti mrákot, kde že máme usměvavé bohy?
Duším mdlým jen plane kdesi idol praubohý.

Jinak smutno . . .
Však dost síly zbývá vzkřiknout divoce,
že cejch hanby neboli nás, vpálen lidským řádem — :
oltář úcty zažehnou nám v příštím žití mladém.

POLEMIKY

XIII ❋ MUSA

Bledounká slečinka, fialové žilky se kmitají pleti.
Kdys v noci jsem našel ji na loži svém, když sněni mě opřádal pavouk;
na moje rty své tiskouc ve křeči, padla mi do objetí,
jako když rozkoš palčivá schvátí, sen horečný na hrud vleti.

Teď spolu na toulkách bláznime městem, když lampy se do noci chvějí;
o polibek se mnou se divoce rve, a zase mě šíleně líbá,
tisickrát bídně mě poníží a zase odprosí v reji,
když její drobounká ústa vstříc se mi nervósně směji.

Hrou rozmaru drtí mi uštvané nervy a vztekem si netvoří tahy;
tak draze si vykoupím okamžik, jenž rozkoší bývá vlahý,
tak draze, oh, draze, a zřídka a zřídka tak!

A parasiti vědy za katédrou, sledí úzení,
o Homéra družce vznešené báji a žvaní v nadšení —
a ty, Muso, již v kolébce koketa, přec byla's vždy — lehká jen holka.

XIV

(Fragment.)

Lidičky starostliví,
co mého na mozcích malounkých vás lehtává asi?
Snem, který vysnít jste ubozí příliš, že se duše má živí,
a volno myšlének hrdých, že neprodám za hrnec egyptských časy?

Lidičky starostliví, libell kariéry lapači chtiví,
zvuk sudů ohromně prázdných z vašeho nitra se hlásí! —
— — — — — — — — — — — — — —

(Přiteli, jenž četl mé verše v parlamentě.)

Ty stěny smutné a uposlouchané!
A ty lavice smutné a uposlouchané . . !
Stesk věcí otřelých na všem tam visí.
A prázdnota, prázdnota nade vším vane.

A ty odbarvené řeči a výkřiky čiší!
Jak teplá voda na duši to lenivě kane.
A kolem ta zbahnělá, neplodná půda.
Ubohý, nuda Tě přepadla z toho všeho, strašlivá nuda!

O, řekni mi! Když pak vzal's verše mé, smutné to kviti
z bahnisek žalářů a z močálu našeho žití,
a znovu vzpomínal všeho . . . všeho, co srostlo již s námi:

Poctivých revolt sdupaných, sfáduělé žalářní dremy
a pak snad i hesel a praporů, jichž tolik již hnije a shnilo —
ó, řekni jen, rychle, řekni mi, jak Ti pak bylo?!

XVI ❊ MRTVÉ PŘÁTELSTVÍ

Tu planoucí hymnu lidí nových jsme zpívali spolu
pod praporem, jenž nade truny zdvihá pysné své třásně.
A v hodinách bitek a v hodinách zásti a bolu,
když pro své srdce jsem zachyt kus intimní básně,

nad čistým květem chtěl jsem, bychom přátelství sklenuli spolu,
jak kopuli zlatou, jež se od obzoru tmavého odráží jasně . . .
Nad čistým květem! Víš? — Ty's Idol strhl však dolů
a přátelství Vášní své hodil's ve hladové dásně! — —

Krev slabosské raçy! Za soucitem u žen pak vrní.
A chlastem chce přesvědčit sebe o mužném bolu.
A my jsme hymnu lidí nových zpívali spolu!

Ne, na těch cestách přílis mnoho je trní.
A šplhavců ne-li, toz bab . . . A hruď hledej, kam nadšení vzdoru zar vdechlo!

A přátelství? Eh, kotě falešné, dobře že zdechlo!

(J. V. II.)

Má Vášeň tak šílené tony a jejím dechem již mnohý puk zvon . . .
A na Tvé zvonici provazy se třesou divoce ducha,
snad v propastech puklý Tvuj zvon poslední vydechne stón;
převozník na vodách Šílenství spokojen v ruce si třeská . . .

Však snad i jednou vrácen tišinám v loktech Idolu potkáš svuj skon.
Ale, bratře! Ty, který zříš jen hložinu před sebou v dáli
a nevidíš zory Východu, jen slunce krvavý sklon,
Ty's aspoň vášní svou silný . . .
Co kolem se válí
na bahnech stagnantních dav přátel líný a podlý,
jenž našel svá telata zlatá a v břichu dustojnost modly,
a je tak směšný a banální s frásemi tribuna davu.

Však, Ty's věčnou touhou: v životě také své říci slovo,
Ty silný, než abys mlčel, a slabý říci to slovo,
Ty s věčným zápasem — : jsou ještě duše, jež ctí Tvoji hlavu.

Cel zalářních tisců nám seděla v šíji, a tak jsme jeli.
já, myšlének smečka dotěrná, a citu opilé holky,
svou pyšnou rukou pochodeň vrhl jsem na poslední mosty
(— jen ku předu jedeme vždy —). A tak jsme jeli.

Hoj, ta naše meta nová a zářivá v dálce!
Sen, pohádka bělostná . . . Prosákla celou mou bytostí,
květ mého mozku a prameny vřelého mého srdce!
O luzích Volnosti věčné, kde vládnou orlové mezi orly . . !

A vy, ubozí, ve špíně dnu uvázli jste,
a vaše perutě vypelichaly zvolna,
a dobře krmená, příliš tuku pobrala břicha! —

Co která mi strana? Co hesla mi vaše?
Ku předu jedeme! K své metě planoucí hledím!
Sen, pohádka bělostná prosákla celou mou bytostí.

XIX

Ta hořkost černých nocí, kam oko se vpiji zas a zas,
ta je již vůní květu mých a chutí mých plodů.
Potměšilých vteřin neúprosný vas
jedu mi nalévá do číše při Životě hodu.

Ký div, že horkou hlavu zřím v nervósní dlaně sklánu,
květ sehnutý temnem noci, již obklopen jest,
květ slákaný chvilkou slunce, a sžehlý v přištím ránu,
květ na kraji příliš ušlapaných cest.

Ale svým stonkem v dobré půdě zakořenený jsem.
A stokráte raněn stokrát hlavou pohodím pyšně,
se starým člověkem zápasím a zápasím bezodyšně.

Má zahrada mládím zrosena jest a nadšením teplou má zem;
jsem apoštol Nového Života, a žádné se nelekám rány,
jsem rytíř nového Graalu, jsem rytíř bez bázně i hany.

XX

Oh, vlasti má, Ty můj sne, a lásko má horoucí buď pozdravena
za modravými vrchy věků, jež dohasnají v budoucnu Země!
Vyhnanec planety lepší snad, v řízi fialové duše má stěna,
po Tobě, Vzdálená, touhou mnohou, pro níž není kojného mléka ve mně

Jdu krajem žírným, — ale Smutek odvislosti pokryl ty pláně,
a pro plazivého psa pokory stále nejsou ty hluši:
jdu městem slavným, — ale vděky by se kolem ty stráně,
kdyby vyprávěl mohly o orgiích kanibalských duši . . .

Však v hořkém tom očistci nadšen zřím v tajeplnou Tvou dál,
ač vím, že dřív nestihnu slunný svůj a bílý Ideál,
vnitř Tajemného dokud mě nevrhne na jiných planet dráhy.

Však Ty, již spoutaní Anarchií zvou a vyděděni Královstvím Božím,
Ty, hrozo žoldáků, — já každé hnutí svalu a každý srdce tep na oltář Tobě
složím . . .
Oh, k našim dělem aspoň, LÁSKO VŠECH, přijď, záhy!

4 KNIHOVNA
MODERNÍ REVUE
NÁKLADEM VYDAVATELSTVA
MODERNÍ REVUE
PRAHA
32 POŠTOVSKÁ ULICE 32 4

TISKEM [illegible] V PRAZE — NÁKLADEM MODERNÍ REVUE

PG
5038
N46J7

Neumann, Stanislav Kostka
Jsem apostol

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY